

Sector	: Bedrijfsvoering	Openbaar: ☒
Afdeling	: Financiën	Niet openbaar: ☐
Zaaknummer(s) ingekomen stuk(ken)	:	Kabinet: ☐
Behandelend medewerk(st)er	: Marga Nagel-van de Kerkhof Tel.: (0495) 57 55 20	
	primair: H.A. Litjens	
	en:	
Portefeuillehouder(s)	: A.A.M.M. Heijmans	Nummer B&W-advies:
	: A.F. van Eersel	BW-008367
	: P.P.H. Sterk	
	: G.J.W. Gabriëls	

ONDERWERP

Keuzecatalogus "Kiezen met Visie"(VJN 2015)

ADVIES

De raad voorstellen:

- Akkoord te gaan met de voorgestelde keuzes voor de jaren 2016- 2018
- Het college de opdracht te geven deze te concretiseren en te verwerken in de begroting 2016 - 2018.

TOELICHTING

[Invalinstructie]

Relatie met vorig voorstel:

N.v.t.

Algemeen:

De raad heeft het college de opdracht gegeven (motie V.M.9) om met een keuzecatalogus te komen voor een meerjarig sluitende begroting.

Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar het raadsvoorstel.

Argumenten:

De begroting laat meerjarig een oplopend tekort zien. Het college heeft de opdracht gekregen om te komen met een keuzecatalogus

Weert, 23 april 2015 De directeur,	Commissie Bedrijfsvoering/Inwoners van 22 juni 2015	S		B	W	W	W	W
			akkoord		HL	FvE	PS	GG
	Raad van 1 juli 2015		bespreken					
Behandeling uiterlijk in college van 28 april 2015								

In te vullen door het B&W secretariaat:

- Akkoord
 Akkoord met tekstuele aanpassing door portefeuillehouder
 Anders, nl.:

- Niet akkoord
 Gewijzigde versie

- A-stuk
 B-stuk
 C-stuk

Beslissing d.d.:

20-04-'15

Nummer:

16

De secretaris,

Kantttekeningen:

n.v.t.

JURIDISCHE GEVOLGEN (o.a. FATALE TERMIJNEN/HANDHAVING)

n.v.t.

FINANCIËLE EN PERSONELE GEVOLGEN

De bezuinigingen zullen na besluitvorming van de raad verwerkt worden in de begroting 2016 en volgende jaren. In het document "Kiezen met Visie" wordt ingegaan op de personele gevolgen.

Begrotingspost:

n.v.t.

Beschikbaar bedrag:

n.v.t.

COMMUNICATIE/PARTICIPATIE

Voor wie is dit advies van belang?:

❖ Raadsleden

Nadere specificatie:

Geadviseerd wordt de volgende communicatie-instrumenten te gebruiken:

❖ A-stuk Raad

Nadere specificatie: De raad wordt door extra bijeenkomsten in de gelegenheid gesteld om uitleg te krijgen over de formats en het stellen van technische vragen.

Geadviseerd wordt de volgende participatie-instrumenten te gebruiken:

❖ Niet van toepassing

OVERLEG GEVOERD MET

Intern:

DT-leden

Extern:

n.v.t.

BIJLAGEN

Openbaar:

Keuzecatalogus "Kiezen met Visie"

Niet-openbaar:

Niet van toepassing

Vergadering van de gemeenteraad van 1 juli 2015

Portefeuillehouder : A.A.M.M. Heijmans
H.A. Litjens
A.F. van Eersel
P.P.H. Sterk
G.J.W. Gabriëls

Behandelend ambtenaar : Marga Nagel-van de Kerkhof

Nummer raadsvoorstel: RAD-001119

Doorkiesnummer : (0495) 57 55 20

Agendapunt: -

ONDERWERP

Keuzecatalogus : "Kiezen met Visie" (VJN 2015)

VOORSTEL COLLEGE

- Akkoord gaan met de voorgestelde keuzes voor de jaren 2016 - 2018;
- Draagt het college op deze te concretiseren en te verwerken in de begroting 2016 - 2018.

AANLEIDING EN DOELSTELLING

Uw raad heeft het college de opdracht gegeven (motie V.M.9) om met een keuzecatalogus te komen voor een meerjarig sluitende begroting. Het dictum luidt:

"Uiterlijk 1 maart 2015 een strategische visie op te stellen voor de gemeente Weert in samenspraak met de gemeenteraad;

- Uiterlijk 1 maart 2015 een keuzecatalogus voor te leggen aan de gemeenteraad met daarin alle mogelijke keuzes inclusief de gevolgen voor de Weertse maatschappij en financiën;

- De behandeling van deze keuzecatalogus te agenderen voor de gemeenteraad tijdens de behandeling van de voorjaarsnota 2015".

Op 3 februari en 16 april 2015 heeft het college uw raad schriftelijk geïnformeerd over de stand van zaken en het moment waarop de raad in positie wordt gebracht om keuze te maken uit een keuzecatalogus. Met het voorliggende document wordt u daarmee in de gelegenheid gesteld.

PROBLEEMSTELLING

De begroting 2015 laat meerjarig een oplopend tekort zien. Het college heeft de opdracht gekregen om te komen met een keuzecatalogus. De raad kan op basis hiervan tot besluiten komen en het college opdragen de voorstellen vervolgens uit te werken en te verwerken in de begroting 2016 en volgende jaren.

OPLOSSINGSRICHTINGEN

Voorkeur van het college was geweest om eerst in gezamenlijkheid met u als raad, onze maatschappelijke partners en bedrijven en burgers in Weert een strategische visie voor de stad op te stellen en van daaruit keuzes te maken. Dat is echter niet haalbaar gebleken. In bijgaande notitie "Kiezen met Visie" geeft het college voorafgaand aan de keuzecatalogus haar visie op de stad die de basis vormt voor de door het college voorgestelde keuzes. Nadat uw raad de keuzes heeft bepaald zal invulling gegeven worden aan de communicatie.

In onze aanpak zijn we gestart met het herijken van onze ambities. Daarnaast hebben we ons ingespannen om de verminderde financiële middelen weer in balans te brengen met onze ambities.

Bepalend voor de te maken keuzes is de uitgangspositie waarmee rekening dient te worden gehouden. Met andere woorden hoe bepalen we de omvang van het te bezuinigen bedrag. Het college heeft met de kennis van nu twee scenario's uitgewerkt. Hiervoor wordt verwezen naar de bijgevoegde oplegnotitie "Kiezen met Visie".

In deze scenario's heeft het college geen rekening kunnen houden met mogelijke gevolgen van de mei circulaire. Deze was op het moment van opstellen van de scenario's nog niet beschikbaar. Bij de behandeling van de keuzecatalogus is deze wel bekend en zal uw raad hierover separaat geïnformeerd worden.

Op basis van de meicirculaire zal er mogelijk een bijstelling (in positieve of negatieve zin) plaats vinden op weg naar de begroting 2016 in november 2015.

Er is een keuzecatalogus opgesteld om te bezuinigen met behulp van de methode BIGTIRE en Zero Based Budgetting. De resultaten daarvan zijn in het document opgenomen.

Het is van belang dat uw raad nu besluit waar het college zich bij het opstellen van de begroting 2016 en volgende jaren aan moet houden. Het gaat daarbij vooral om de hoofrichting van de maken keuzes. Vervolgens vertalen we die naar concrete maatregelen en verweken de financiële gevolgen in de begroting.

In het beginsel van behoorlijk bestuur dienen de instellingen, verenigingen en overige betrokkenen ook tijdig geïnformeerd te worden over de keuzes. Zoals eerder aangegeven zal daartoe nog een proces moeten worden opgestart.

Daar waar mogelijk zullen burgers en instellingen betrokken worden bij de concrete uitwerking van de keuzes.

Wanneer nieuwe informatie, landelijke ontwikkelingen of bij de uitwerking tussen nu en de vaststelling van de begroting redenen aanleiding zijn tot heroverwegingen, dan zal het college daarvoor met voorstellen terugkomen bij de raad.

FINANCIËLE GEVOLGEN

De keuzes zullen verwerkt worden in de begroting 2016 en volgende jaren. In het document wordt ingegaan op de personele gevolgen.

COMMUNICATIE

Met de betrokken instellingen, verenigingen en overige betrokkenen zal de benodigde communicatie plaatsvinden.

EVALUATIE

Over de doorgevoerde keuzes zal, in overleg met de onlangs geformeerde Auditcommissie een wijze van rapporteren bepaald worden.

ADVIES RAADSCOMMISSIE

>

Bijbehorend ontwerpraadsbesluit bieden wij u hierbij ter vaststelling aan.

Burgemeester en wethouders van Weert,
de secretaris, de burgemeester,

M.H.F. Knaapen

A.A.M.M. Heijmans

Nummer raadsvoorstel: RAD-001119

RAADSBSLUIT

De raad van de gemeente Weert,

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders van 28 april 2015;

b e s l u i t :

- Akkoord gaan met de voorgestelde keuzes voor de jaren 2016 - 2018;
- Draagt het college op deze te concretiseren en te verwerken in de begroting 2016 - 2018.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 1 juli 2015.

De griffier,

De voorzitter,

M.H.R.M. Wolfs-Corten

A.A.M.M. Heijmans

Kiezen met visie;

Het kruispunt – op de weg naar omvorming

De overheveling van Rijkstaken naar gemeenten is exemplarisch voor de veranderingen in de maatschappij. Een oud stelsel wordt vervangen, terwijl de contouren van het nieuwe bij lang na nog niet definitief zichtbaar zijn. Nederland is op zoek en kantelt van een verticaal geordende en centraal aangestuurde top-down samenleving naar een samenleving van horizontale verhoudingen, waar vernieuwing en ontwikkeling van onderop plaatsvinden. De transitie van de 3D's (de decentralisatie van WMO, jeugdwet en participatie) is hiermee het startpunt van een verdere transformatie, waarbij het veld van gemeenten, instellingen, bedrijven, verenigingen, wijk- en dorpsraden en inwoners gezamenlijk in beweging is. We staan als gemeente op het kruispunt tussen oud en nieuw. Van het oude stelsel hebben we al afscheid genomen, kijken er wellicht nog weemoedig naar om maar het is er niet meer. En het nieuwe moet de komende jaren verder vorm krijgen en staat nog lang niet vast. Dit vraagt om flexibiliteit en loslaten van het oude. En ook in onderling vertrouwen, om hier als samenleving gestalte aan te geven. Meer dan ooit zullen onderlinge verbindingen moeten worden gelegd, dwars door oude patronen en sectoren heen. Steeds duidelijker blijkt dat er verbindingen nodig zijn tussen de diverse velden, of het nu gaat om economie, zorg, welzijn, cultuur, sport, wonen, financiën, milieu of onderwijs. De wereld om ons heen verandert sneller dan de overheid kan bijhouden. Ook dit gegeven vraagt in het transformatieproces om een andere rol van de overheid.

De veranderde rol van de gemeentelijke overheid wordt steeds meer zichtbaar in het terugdringen van de wet- en regelgeving. Door minder bemoeienis van de overheid krijgen inwoners, bedrijven en instellingen meer ruimte. De gemeente vraagt niet alleen van anderen om te werken aan omvorming en ontschotting, ook de eigen organisatie zal hierin uitdrukkelijk mee gaan bewegen, als onderdeel van een maatschappelijke keten.

Los van deze al in gang gezette kanteling, is er voor de gemeente Weert nog een andere noodzaak, om deze kanteling verder in gang te zetten. Er is een financiële noodzaak. Onvoorziene meerjarige miljoenen tekorten vragen om een extra inspanning om onze begroting sluitend te maken. De kaasschaafmethode helpt hier niet meer. We zullen dingen anders moeten gaan doen, willen we met dezelfde middelen een vergelijkbaar, of bij voorkeur beter maatschappelijk resultaat halen. Dit resultaat halen we niet als gemeente alleen. Dit vraagt niet alleen om een andere werkwijze van de gemeentelijke organisatie (van reguleren naar loslaten), maar ook om betrokkenheid van de partijen waar de gemeente mee samenwerkt. Dit is geen eenzijdige benadering vanuit de gemeente, die weet wat goed is voor een ander. We staan dus op een kruispunt, zowel vanuit de kanteling die landelijk al is ingezet als vanuit financiële problematiek. Hierbij slaan we als gemeente niet alleen een nieuwe weg in, maar vervolgen onze reis samen met anderen. Dit vraagt wederzijds vertrouwen, creativiteit en flexibiliteit. En ook de durf om te veranderen, en daarbij fouten te maken, waar we van kunnen leren. Want niemand heeft dit op deze manier ooit gedaan.

Dat de bezuinigingsnoodzaak tot keuzes leidt, moge ook duidelijk zijn. Sommige gemeentelijke taken en diensten zijn wettelijk verplicht, andere komen voort uit visie of coalitieakkoord. Andere taken zijn niet verplicht. Dit alles vraagt om kritische beschouwing wat we wel en niet willen doen. Omvorming mag

misschien wel het sleutelwoord zijn in dit keuzetraject. Omvorming vanuit de 3D's, omvorming van onze manier van subsidiëren, omvorming van ons museum, omvorming van onze eigen gemeentelijke organisatie om dit alles te kunnen blijven bedienen. Maar ook duidelijke keuzes, die niet wettelijk verankerd zijn, maar die we maken omdat we ze belangrijk vinden: zo zetten we bijvoorbeeld in op het behoud van het Munttheater, versterking van de economie en blijft in Weert hulp in de huishouding beschikbaar voor mensen die het echt nodig hebben.

En juist om de noodzakelijke omvorming én bezuinigingen de komende jaren te realiseren zetten we extra in op innovatie, met name in zorg en welzijn en op cultureel vlak. Zonder innovatie zal de kanteling niet lukken.

Dit alles vraagt veel van de gemeente en haar inwoners. Dit is meer dan cliché dat de winkel open blijft tijdens de verbouwing. De kanteling vraagt namelijk ook om loslaten. Flexibel omgaan met onzekerheden is daarbij meer dan nodig. Ook ten aanzien van de begroting richting 2018. Hoe verder weg in de tijd, hoe meer onzekerheden er zijn die nadelig kunnen uitpakken voor de gemeentelijke begroting. Toch weten waar deze onzekerheden liggen, alleen kennen we nu de omvang nog niet exact. Juist in deze tijd van omvorming willen we niet voor financiële verrassingen komen te staan, die toch enigszins in te schatten te zijn. Daar willen we pro-actief mee omgaan. Bij het maken van de omvang van onze keuzes hebben we wel degelijk met een aantal onzekerheden rekening gehouden (zoals korting op het 3 D budget, omvang van de indexering van kosten, lonen en prijzen). Mochten deze onzekerheden over 1 of 2 jaar gunstiger uitpakken dan we nu denken op basis van de informatie die we nu hebben, dan komt het voordeel ten goede van de reductie van onze schuldenlast en de opbouw van onze algemene reserve. Zodat we weer een solide en slagvaardige gemeente worden, die dankzij een aantal noodzakelijke omvorming gereed is goed in te kunnen spelen op toekomstige veranderingen.

De opgave

Bij de voorbereidingen voor het opstellen van de begroting van 2015 werd onze gemeente geconfronteerd met onvoorziene meerjarige tekorten in 2016, 2017 en 2018 die niet met eenmalige middelen kunnen worden opgelost. Hoewel de begroting voor 2015 nog met maximale inspanningen sluitend kon worden gemaakt en een goedkeurende verklaring van de Provincie werd verkregen, zullen voor de komende jaren ingrijpende maatregelen getroffen moeten worden om de begroting meerjarig sluitend te houden. Daartoe zullen afwegingen gemaakt moeten worden in zowel de baten als de lasten. Bepalend voor de te maken keuzes is de uitgangspositie waarmee rekening dient te worden gehouden. Met de kennis van nu zijn twee scenario's uitgewerkt. Deze zien er als volgt uit.

Prognose uitgangspositie voor de benodigde ombuigingen

	2016	2017	2018
Saldo begroting 2015 na raadsbehandeling 25 februari 2015	-682.676	-1.518.465	-2.762.567
Definitieve mutaties decembercirculaire 2014	-48.048	-48.048	-48.048
Verloop lasten WWB	-800.000	-500.000	-250.000
Gevolgen groot onderhoud algemene uitkering	313.437	626.874	626.874
Terugdraaien vervallen rentetoevoeging majeure projecten	-1.356.591	-1.316.418	-1.282.026
Scenario 1 (best case)	-2.573.878	-2.756.057	-3.715.767

Benodigd budget uitvoering 3 D's (overgangsjaar 2015)	pm	pm	pm
Korting van het Rijk inzake 3 D's (decembercirculaire)	-560.392	-1.717.850	-1.701.977
Indexering overige kosten 2016/2017/2018 mjr obv constante Lonen en Prijzen	-1.500.000	-3.050.000	-4.650.000
			-
Scenario 2 (worst case)	-4.634.270	-7.523.907	10.067.744

Op niveau brengen algemene reserve (als er gelden overblijven bij jaarrekeningen deze gebruiken voor aanvullen algemene reserves)	p.m.	p.m.	p.m.
Mogelijke consequenties (positief danwel negatief) invoeren vennootschapsbelasting vanaf 1-1-2016 nog niet inzichtelijk.	p.m.	p.m.	p.m.

Toelichting bij scenario 1

Bij scenario 1 wordt rekening gehouden met :

- De mutaties van de door het rijk uitgebrachte decembercirculaire 2014 met budgettaire consequenties
- het verloop van de wet werk en bijstand
- De consequenties van de algemene uitkering als gevolg van het groot onderhoud algemene uitkering
- De correctie van de meerjarige verwerking in de begroting 2015 van € 1, 4 miljoen (afgerond) , rentetoevoeging majeure projecten.

Bij scenario 2 zijn opgenomen:

- Een p.m. post voor de effecten van het overgangsjaar voor de 3 D's (de effecten van de decentralisatie, Jeugdzorg, Participatie en AWBZ zijn pas ultimo 2015 deels zichtbaar)
- Korting van het Rijk inzake 3 D's decembercirculaire 2014
- Als de algemene prijsindexering als gevolg van de aantrekkende economie zich voortzet dan is in dit scenario cumulatief een percentage van 1 % opgenomen alsmede de doorwerking van de indexering van de lopende contracten.

In het voorliggende pakket aan maatregelen richt het college van Burgemeester en Wethouders zoveel mogelijk op scenario 2 en werkt daar zoveel mogelijk naar toe met de huidig bekende financiële gegevens.

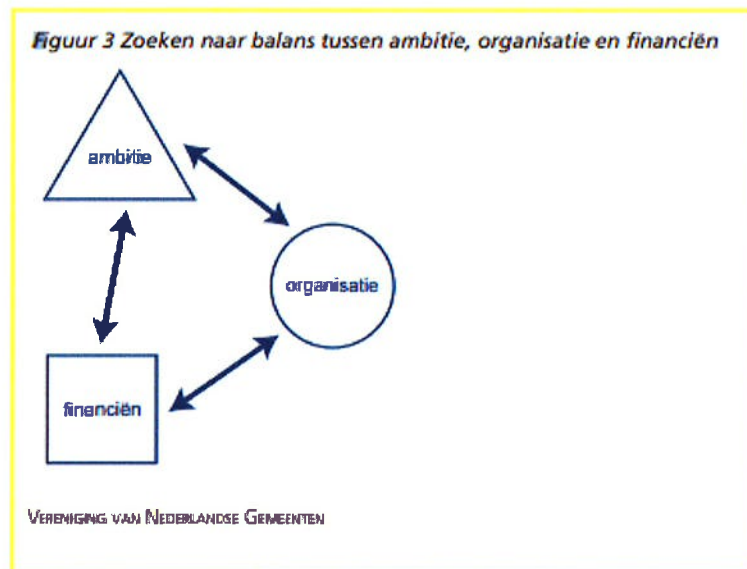
Bij scenario 2 is nog geen rekening gehouden met de mogelijk positieve effecten van de macro-economische maatregelen in 2016 en 2017.

NOOT

In deze scenario's kan het college geen rekening houden met mogelijke gevolgen en consequenties van de mei circulaire. Bij de behandeling van de voorjaarsnota zijn deze wel bekend en zal er mogelijk een bijstelling plaats moeten vinden op weg naar de begroting 2016 in november. Wellicht is het aan te bevelen om tussen de voorjaarsnota en begrotingsvaststelling een extra informatievergadering in te gelasten om richting te geven of bij te sturen. Ook op basis van tweede financiële rapportage.

Het perspectief en het proces

Iedere organisatie die toekomstbestendig is, kent een balans tussen ambitie, organisatie en financiën. De ambitie moet betaald kunnen worden en vervolgens georganiseerd. Wat nu op gemeenten afkomt, is een toekomst met minder financiële middelen, gecombineerd met de nodige druk op de ambities vanuit burgers en vanuit het rijk. Ook ligt er druk op de organisatie. In onderstaand figuur is aangegeven dat het de kunst is om een goede balans te zoeken tussen deze drie grootheden.

bron: Van bezuinigen tot strategische heroriëntatie, BMC, VNG, 2010

In onze aanpak zijn we gestart met het herijken van onze ambities. We hebben ons ingespannen om onze verminderde financiële middelen weer in balans te brengen met de ambities. De organisatie die moet zorgdragen voor de realisatie van onze ambities is daarvan een afgeleide en dient daarop afgestemd en aangepast te worden.

We hebben systematisch gekeken naar onze uitgaven en inkomsten. In het Big Tire-onderzoek is een analyse gemaakt van ons financiële systeem. Tegelijkertijd hebben we een zogenaamde Zero Based Budgeting-methode gebruikt om product voor product een benchmark-onderzoek te doen met vergelijkbare gemeenten. Door te laten zien wat de gemeente besteedt die het minst uitgeeft aan een product en door te categoriseren (1 wettelijk, 2 voortvloeiend uit visie, 3 zwaarwegende redenen om taak uit te voeren, 4 kan geschrapt worden) is duidelijk welke mogelijkheden er zijn. Deze onderzoeken zijn ingezet om ons nog beter inzicht te geven in de keuzemogelijkheden. We zijn in het keuzeproces begonnen met kijken naar mogelijkheden die geen zwaarwegende consequenties hebben. Vervolgens hebben we bezuinigingskeuzes gemaakt op basis van onze visie op ambities voor Weert. Daarnaast hebben we ook mogelijkheden voor inkomstenverhoging onderzocht.

Voor de jaarschijf 2016 hebben wij scherpe keuzes gemaakt om een sluitende begroting te realiseren. Voor de jaren 2017 en 2018 is richting bepaald. We realiseren ons echter dat veranderingen in een steeds hoger tempo op ons afkomen. De ontwikkelingen in het sociale domein zijn nog niet helder, de algemene uitkering kent fluctuaties afhankelijk van keuzes door het rijk. Dit betekent dat we bij de voorbereiding van de komende

begrotingen (2017- 2018) mogelijk onze keuzes en/of ambities moeten bijstellen op basis van de feiten die er dan liggen.

Onze omgeving

Naast de verandering in de financiële uitgangspunten zijn er andere veranderingen die impact hebben op onze beleidskeuzes. De wereld waarin we ons bewegen verandert in hoog tempo. In het oog springend en relevant voor onze beleidskeuzes zijn de gevolgen van demografische ontwikkelingen. En dan met name de samenstelling van de bevolking in leeftijdscategorieën. Sterke vergrijzing en 'ontgroening' zijn kenmerkend voor Weert. Daarnaast ligt er, in Limburg, een daling van de bevolkingsomvang in het verschiet. Het is opvallend dat het inwoneraantal van de gemeente Weert ondanks deze ontwikkelingen nog nooit zo hoog is geweest. Weert blijft groeien. Dit heeft te maken met de geografische ligging, maar zeker ook met de kwaliteiten van onze gemeente. Dit gegeven gekoppeld aan het feit dat er een einde lijkt te komen aan de financiële- en economische crisis, maakt dat we positief naar de ontwikkelingen, kansen en mogelijkheden in de toekomst kijken. Belangrijk is deze trends te blijven zien en te volgen en daar adequaat op in te spelen.

Een veranderende rol van de overheid

De gevolgen van de economische crisis, het ontstaan van een nieuwe werkelijkheid, en de daaropvolgende discussie over het (her)verdelen van verantwoordelijkheden, taken en middelen, maakt dat er meer aandacht voor een andere rol van de overheid is. Voor ons staan innovatiekracht, daadkracht, en creativiteit van mensen centraal en de overheid sluit aan bij het maatschappelijke initiatief. Dat betekent dat we als gemeente samen met onze burgers en maatschappelijke partners op zoek moeten naar een nieuw evenwicht. De rol die we als gemeente of die andere partners innemen, is niet altijd op voorhand eenduidig of duidelijk. De gemeente zal zich in haar contacten steeds af moeten vragen welke mate van overheidsparticipatie gewenst is. De veranderende rol van de overheid wordt ook steeds meer zichtbaar in wet- en regelgeving. Door het terugdringen van deze wet- en regelgeving kan er meer ruimte voor verantwoordelijkheid bij inwoners, bedrijven en instellingen en minder bemoeienis van de overheid.

Vanuit een basishouding van vertrouwen wordt zo laag mogelijk op de trap ingestapt tenzij een hogere mate van ondersteuning, vanuit de verantwoordelijkheden van de gemeente, wenselijk geacht wordt. Daar waar mogelijk dereguleren we. De gemeente blijft betrokken bij de meeste maatschappelijke initiatieven en kiest daarbij positie op basis van de uitgangspunten van de overheidsparticipatietrap.

Overheidsparticipatietrap

- 1. Reguleren:** de gemeente regelt het en zet daarbij de meer traditionele instrumenten in.
- 2. Regisseren:** de gemeente hecht er belang aan de regie te hebben; samenwerking in goede banen probeert leiden, bijvoorbeeld door overzicht te creëren, partijen te informeren of samenwerking te organiseren.
- 3. Stimuleren:** de gemeente heeft de wens dat bepaald beleid of een interventie van de grond komt, maar de realisatie daarvan laat ze aan anderen over. De gemeente probeert partijen in de samenleving dan te mobiliseren en in beweging te brengen.
- 4. Faciliteren:** de gemeente kiest een faciliterende rol als het initiatief van elders komt en zij er belang in ziet om dat mogelijk te maken. De gemeente biedt de helpende hand aan initiatiefnemers die iets willen realiseren.
- 5. Loslaten:** de gemeente heeft noch inhoudelijk, noch in het proces enige bemoeienis.

Kaders voor keuzes

Bij het kijken naar de financiële opgave hebben we onszelf kaders meegegeven. We zijn op zoek gegaan naar gemeenschappelijkheid in uitgangspunten. We noemen ze 'leidende principes'. Het heeft ons ondersteund en versterkt in het op basis van gezamenlijkheid maken van soms moeilijke keuzes. We willen deze principes graag met u als raad delen om omdat het ook u kan helpen bij de afwegingen waarvoor u komt te staan.

Leidende Principes:

- De rol van de (lokale) overheid verandert: afhankelijk van het vraagstuk maken we een keuze welke rol gewenst is (zie participatietrap)
- We richten onze dienstverlening in op 'Ja, mits' en dereguleren waar mogelijk
- We houden zo veel mogelijk rekening met draagkracht: we willen de sterkste schouders de zwaarste lasten laten dragen
- We kijken naar mogelijkheden om onze inkomsten (verdiencapaciteit) binnen de exploitatie te vergroten
- We richten ons op onze kerntaken, we verrichten zo min mogelijk uitvoerende taken zelf
- We zoeken naar verbinding en samenwerking

De afgelopen jaren zijn diverse beleidsdocumenten door u als raad vastgesteld die het toekomstbeeld voor onze stad goed schetsen. Bij het herijken van onze ambities hebben we in hoge mate consistentie vastgesteld in het wensbeeld voor Weert. We willen een stad zijn die voor haar ontwikkeling de volgende 6 inhoudelijke kernthema's als leidraad hanteert:

1. Centrumgemeente met centrumvoorzieningen

2. Aantrekkelijk woonklimaat voor jonge gezinnen
3. Aantrekkelijk klimaat voor ondernemers
4. Goede dienstverlening aan inwoners
5. Zorg voor kwetsbare inwoners/vangnet
6. Ruimte voor vrijdenkers en creativiteit in een duurzame samenleving.

Bij de keuzes hebben we ons steeds afgevraagd of ze bijdragen aan de door ons gekozen kernthema's en hebben gekeken of door de leidende principes te volgen anderssoortige oplossingen bedacht kunnen worden.

Onze keuzes

Met de keuzes die wij u nu voorstellen hebben we ons zo veel mogelijk laten leiden door bestaande strategische beleidskaders en visies. De geschetste ontwikkelingen en met name de financiële context geven echter een veranderde werkelijkheid. Ook houden we samen met deze kaders en veranderende werkelijkheid ook het coalitieprogramma als richtinggevend kader. Echter ontkomen we er niet aan om onze visie op wat belangrijk is voor de stad Weert bij te stellen. We lichten ons voorstel voor keuzes op hoofdlijnen aan u toe. Er is veel samenhang tussen de onderwerpen die toegelicht worden. Alleen wijzigingen ten opzichte van de begroting 2015 zijn onderstaand opgenomen. Niet iedere voorgestelde bezuiniging en daarbij horend format uit de Zero Based Budgetting-overzicht is hierin opgenomen. Daarvoor verwijzen we u graag naar het totaaloverzicht dat u in de bijlage aantreft.

ECONOMIE

Vestigingsplaatsfactoren en speerpuntsectoren

Belangrijk thema voor ons blijft versterken van de economie en zorgdragen voor werkgelegenheid. Minimaal inzetten op behoud maar ook op verdere versterking van onze bedrijvenstructuur. In dat kader participeren we onder andere in Keyport om de economische structuur te versterken en daarbinnen specifiek onze speerpuntsectoren. We willen een leidende en innovatief denkende overheid in de regio zijn die optimaal gebruik maakt van de kansen om haar heen. We gaan ons meer oriënteren op Brainport Eindhoven. We continueren onze (financiële) inzet op dit thema om onze rol goed te kunnen vervullen.

Om in te kunnen spelen op het economisch herstel zetten we in op voldoende aanbod van bedrijfspkavels in alle soorten en maten. De totstandkoming van Kampershoeck 2.0, maar ook ons bedrijfscategorie 5 bedrijventerrein als de Kempen speelt daarbij een belangrijke rol. Ook onderzoeken we vanuit Midden Limburg de mogelijkheid om gezamenlijk acquisitie plegen.

Een gezonde en goede economie is de basis voor ons bestaan in de toekomst, vooral daarmee zullen we onze positie als centrumgemeente blijven waarmaken en kunnen we de voorzieningen voor onze inwoners maximaal in stand te houden. Een lage werkloosheid en veel minder mensen in de bijstand zijn voor ons leidend.

Binnenstad

Een gezonde binnenstadseconomie is een prioritaire factor voor een goed vestigingsklimaat. We streven naar een functioneel, economisch renderend, gezellig, veilig, centrum met een variëteit aan voorzieningen, waar het prettig winkelen, verblijven, werken en wonen is.

De huidige situatie in de binnenstad is net als elders in Nederland zorgwekkend en vraagt om stevig ingrijpen. Alle betrokken partijen, waaronder het zelfstandige Centrum Management Weert, moeten hun verantwoordelijkheid nemen en samen werken aan aanpak binnenstad. De eerder door ons structureel in de begroting opgenomen middelen staan daarbij wat ons betreft niet ter discussie. Daarnaast dienen de andere partijen een bijdrage te leveren, wordt een Bedrijven InvesteringsZone (BIZ) overwogen en mogelijke andere financieringsmethoden onderzocht.

Naast fysieke maatregelen in de openbare ruimte gaan we met CMW aan de slag met het versterken van de ruimtelijk economische structuur. Een recent voorbeeld daarvan is het Beekstraatkwartier waar particuliere initiatiefnemers hebben gezorgd voor Nieuwe levendigheid. In het kader van deregulering worden onnodige regels afgeschaft.

Stadspromotie is essentieel bij het "vermarkten" van onze stad, economie, binnenstad, vestigingsklimaat etc. Middels een goede stadspromotie kunnen we Weert verder op de kaart zetten en de ingeslagen weg van de afgelopen jaren verder uitbouwen.

Format	Omschrijving	Besparing lasten	Extra inkomsten	Omschrijving
40	Extra inkomsten reclameuitingen		25000	
	Prioriteit Fietsparkeren			
	Vervangingsinvestering plantschalen			
	Vervangingsinvestering voegvullingen oude markt			
	Stadspromotie			
	Geen precario			
	Totaal	€	€	

Onderwijs

We hebben het afgelopen decennium stevig geïnvesteerd in een bijdetijds onderwijshuisvestingsaanbod. Met de realisatie van de integrale kindcentra voor Laar en Leuken en het Kennis- en expertisecentrum (KEC) is dit proces voltooid. We investeren in de kwaliteit van de openbare ruimte rond deze nieuwe scholen. We vinden het belangrijk om te blijven investeren in (taal)achterstanden en kinderopvang voor eenverdieners. Daarnaast willen we sterker inzetten op samenwerking met de verschillende scholen (primair en voortgezet onderwijs) om slimme verbindingen te creëren. Verbindingen die gericht zijn op het bevorderen van:

- Cultuureducatie (aansluiten bij het Provinciale programma genaamd DOOR! aangaande een doorlopende leerlijn Muziekonderwijs).
- Natuur- en Milieu-educatie (nauwer samenwerken met het Natuur en Milieucentrum de Ijzeren Man; voorbeeld "de groene schoolklas").
- Tolerantievraagstukken. Acceptatie en uitsluiting van minderheden (samenwerking met Punt Welzijn).
- Constructief overleg in het kader van de Lokale Educatieve Agenda (LEA) waar ook verbindingen gelegd worden tussen onderwijs, jeugdzorg en schooluitval.

Format	Omschrijving	Besparing lasten	Extra inkomsten	Omschrijving
	Prioriteit Buitenruimte school Leuken			
	Prioriteit Buitenruimte school Laar			
	Prioriteit Buitenruimte KEC			
	Totaal	€	€	

WOONKLIMAAT

Woonwijken

Ons streven om een aantrekkelijke woonstad te zijn en te blijven zetten we niet overboord. De huidige woningvoorraad is kwantitatief en kwalitatief op orde. We merken dat de vraag groeit onder meer door de trek van de omliggende dorpen naar Weert. Deze behoefte willen we optimaal faciliteren, dus ook hier geldt een zo groot mogelijke diversiteit in het aanbod kavels en woningen. We zetten in op de uitbreidingslocaties Laarveld, Vrouwenhof en binnenstedelijke locaties.

Bij een aantrekkelijke woonstad hoort een openbare ruimte die beschikbaar is voor sport, spel en ontspanning. De wijze waarop we die openbare ruimte inrichten en beheren willen we wel anders vormgeven. We willen inwoners medeverantwoordelijkheid geven voor de inrichting en het onderhoud. Basis voor deze afspraken is het participatiemodel. Vanuit die gedachte wordt er dan ook bezuinigd op uitgaven in het openbaar gebied, deels ook leidend tot andere kwaliteitsnormen.

Vanuit wijkgericht werken gaan we nieuwe kaders vormen over de rollen en verantwoordelijkheden van onze partners en onszelf. Samen met maatschappelijke partners en inwoners willen we stadsdeelvisies maken die leidend zijn voor keuzes. Fondsen, die worden gevoed door initiatiefnemers, worden gebruikt om groene ontwikkelingen in de stad te financieren.

In het kader van recreatie en toerisme zien we positieve ontwikkelingen in het IJzeren Man gebied. Diverse initiatieven, zoals het klimbos, zintuigenpad, waterskibaan, hippische sport, rolstoelpad, trimbaan zijn daar geland, waardoor het hele gebied steeds meer uitgroeit naar een sterkere toegangspoort van het grensoverschrijdend landschapspark Kempen~Broek/IJzeren Man. In dat kader zien we ook mogelijkheden voor het privatiseren van de kinderboerderij en het verruimen van de horecamogelijkheden ter plaatse.

Initiatieven van derden die een bijdrage leveren aan het aantrekkelijker worden van de stad worden zo optimaal mogelijk gefaciliteerd. Daarbij streven we naar het verminderen van belemmerende regels en begeleiden we initiatieven vanuit een positieve grondhouding

Formaat	Omschrijving	Besparing lasten	Extra inkomsten	Omschrijving
33	Bermen en plantsoenen	v.a. 2016 100.000 structureel. 2017 100.000 structureel 2018 100.000 structureel (cumulatief 300.000 structureel)		Het groenbestek wordt aangepast naar een lager kwaliteitsniveau (o.a. door minder te maaien)
94	Straatbomen	60.000 structureel v.a 2017		Kwaliteit boomspiegels verlagen en takvorming op stam niet meer verwijderen
20	Groencompostering	20.000 va 2016		Geen bladkorven meer plaatsen
116	Speelplaatsen	41.000 va 2016		Afbouwen

				van speelplekken, deels verwijderen van bestaande speelplaatsen, stimuleren bijdragen derden
	Prioriteit speelplaatsenplan			Uitgesteld naar 2018,
	Prioriteit uitvoering bomenbeleidsplan			Uitgesteld naar 2018,
	Totaal	€	€	

Weert-West

In het Weert West ligt een gebied van circa 60 hectare met een majeure transformatieopgave: de Van Hornekazerne, de Lichtenberg (cultureel erfgoed), de Boostengymzalen en boerderijen. Deels terreinen met grote (rijks)monumentale waarden. Aangrenzend ligt er het College en paardensport alsook de bedrijventerreinen Kanaalzone II en de Hoolstraat.

Kansen zijn aanwezig om van dit gebied een landschappelijk vormgegeven (activiteiten)park te maken voor Weert en omstreken met als overkoepelend thema vrije tijd. De basis van de ontwikkelingen wordt gevormd door de structuurvisie Weert 2025. Gelegen naast natuur- en recreatiegebied Kempen~Broek-IJzeren Man biedt het mogelijkheden om diverse routestructuren en landschappelijke structuren door te zetten en het gebied maximaal te verknopen met de omgeving. Er liggen ook kansen voor versterking van het entreegebied, zie ook woonwijken. Het gebied krijgt een bovenregionale en wellicht (inter)nationale relevantie voor de hippische sector, zowel voor de breedte- en topsport, voor het onderwijs in relatie tot topsportontwikkeling, cultuur, zorg en leisure. Er liggen diverse uitdagingen, zoals een versnipperde eigendomssituatie en bodemverontreinigingen.

Diverse enthousiaste initiatiefnemers hebben hun businessplannen getoond en zijn serieus en vol energie projecten aan het ontwikkelen, passend binnen onze kaders. Het zijn plannen op het gebied van de hippische sport, op het gebied van zorg, onderwijs, verblijf, evenementen, training en cultuur. Nieuwe samenwerkingsvormen worden aangegaan zoals het paardensportplan Weert laat zien. Ook eigenaren zijn in beweging gekomen. En niet onbelangrijk: rondom het gebied liggen onderwijs- en sportvoorzieningen en bedrijven (zoals een hippisch centrum) die aangehaakt willen worden.

Om dit gebied weer een nieuw perspectief te geven is een forse investering nodig. Van particuliere initiatiefnemers en investeerders, maar ook van provincie en gemeente. De gemeente Weert zet zich maximaal in om dit gebied de gewenste transformatie te geven. De Provincie heeft haar medewerking toegezegd in het verwervingsproces van de Van Hornekazerne van het Rijksvastgoedbedrijf en het ontwikkelingsproces van Weert West vanwege de bovenregionale opgave. Daarnaast onderzoeken we mogelijke subsidiestromen die bijdragen aan het verwezenlijken van de plannen.

Cultuur

We zetten in op culturele innovatie. Culturele projecten (bijv. streetart, Urban Culture, broedplaatsen) worden in samenhang gezien met een bruisende binnenstad en

innoverende economie. Inzetten op cultuur maakt een stad aantrekkelijk. Cultuur draagt bij aan waardecreatie, ontmoeting, innovatie en creativiteit. We investeren in het Munttheater en we beschouwen één centrale bibliotheek, het poppodium de Bosuil en het RICK als voorzieningen die in een stad als Weert niet mogen ontbreken. Samen met het RICK gaan we kijken hoe we deze instelling minder afhankelijk kunnen laten zijn van gemeentelijke subsidie. De bezuinigingsopdracht voor het RICK pakken we gezamenlijk met het RICK op en met onze regionale partners Nederweert en Cranendonck bekijken we hoe we op cultureel vlak kunnen samenwerken en cultuur dicht bij onze inwoners kunnen brengen. We willen de regionale culturele voorzieningen ook voor de toekomst levensvatbaar en kwalitatief hoogstaand houden. Daarnaast willen we aan de slag gaan met het ontwikkelen van de museumnota. Een open, voor een breed publiek toegankelijke en afwisselende kunsthall (bijv. het Jacob van Horne museum) behoort tot de ideeën die verder uitgewerkt worden. Ook dit sluit aan bij een bruisende binnenstad waar beleving en cultuur een grote rol spelen. We investeren verder in een toekomstbestendig archief, zo mogelijk in samenwerking met onze buurgemeenten. Over de locatie van dit archief wordt nog dit jaar een besluit genomen. Sinds april 2015 kan de Gemeente weer beschikken over Rijksmonument de Lichtenberg. We willen samen met onze culturele instellingen, onze inwoners en de Provincie de kansen pakken om dit fantastische monument weer nieuw leven in te blazen!

Formaat	Omschrijving	Besparing lasten	Extra inkomsten	Omschrijving
	Totaal	€	€	

Duurzaamheid

Door middel van educatie, informatie en projecten zetten we ons, samen met het NMC, Weert Energie en andere partners in om het bewustzijn tav duurzaamheid en biodiversiteit te vergroten (zie ook kopje onderwijs). We zetten in op energiebesparing (particuliere sector en huursektor) en energieopwekking (wind- en zonne-energie). Het duurzaamheidsbudget wordt gebruikt om projecten op het gebied van duurzaamheid te stimuleren. We hebben op dit vlak al flinke stappen voorwaarts gezet! Een goed voorbeeld hiervan is het digitale energieloket, waarbij inwoners informatie kunnen opzoeken en direct gekoppeld worden aan lokale bedrijven die de inwoner kunnen helpen hun huis energiezuiniger te maken. Er worden ook verbindingen gelegd tussen duurzaamheid en stimulering van bedrijvigheid en economie in de binnenstad. Voorbeelden hiervan zijn een app voor een Fairtrade winkelroute, een bewustwordingsproject rondom bijen in de binnenstad en een gratis watertappunt in de binnenstad. Samen met de regio en de Provincie wordt gewerkt aan een duurzame, vitale klimaatbestendige stad. Het Natuur- en Milieucentrum heeft de ambitie om naast poort tot Kempenbroek ook duurzaamheidsknooppunt te worden. De gemeente faciliteert het NMC hierbij. Kempenbroek en de groene regio Weert met haar landschappelijke en cultuurhistorische waarden worden gezien als toeristisch zeer kansrijk. We benutten de kansen om mensen te laten genieten van ons groen!

Formaat	Omschrijving	Besparing lasten	Extra inkomsten	Omschrijving

	Prioriteit uitvoering duurzaamheidsbeleid			15.000 va 2016
	Totaal	€		

Infrastructuur

Een goede infrastructuur en daaruit voortvloeiende goede bereikbaarheid is een belangrijke drager voor een sterke economie en in het verlengde daarvan de ontwikkeling van bedrijventerreinen en het optimaal benutten van het toeristisch recreatief potentieel.

We zijn van mening dat niet alle grote infrastructurele projecten tegelijk uitgevoerd kunnen worden, enerzijds qua geld maar anderzijds ook qua acceptatie en initiatie bij provinciale en landelijke overheden hebben we ook hier keuzes gemaakt. We zetten vol in op de treinverbinding Weert-Antwerpen door hier naast de lobby ook daadwerkelijk geld te reserveren in de jaarschijf 2017. We hopen dan ook dat in deze coalitieperiode e.e.a. ook gerealiseerd wordt. Daarnaast blijven we vol inzetten op een twee maal drie rijstroken A2 naar Eindhoven. Dit zal echter meer in de lobby en activerende rol zijn omdat dit een rijksweg is. Aangaande de N280 laten we deze financiële keuze binnen Weerter grondgebied aan de Provincie daar de financiële middelen op dit moment tot andere keuzes leiden. Met betrekking tot de West tangent moeten er eerst nog verdere studies plaatsvinden die de economische en infrastructurele haalbaarheid aangeven. Daarvoor investeren we in verder voorbereidend onderzoek in 2017 waaruit ook de maatschappelijke kosten en baten blijken.

Maatregelen bij de ringbanen en de aanpassing van het Bassin zijn in de tijd naar achteren geschoven. Kleine verkeersknelpunten pakken we wel bij de kop en lossen daarmee verkeersonveilige situaties en ergernissen op.

Forma t	Omschrijving	Besparing lasten	Extra inkomsten	Omschrijv ing
44	Lokaal openbaar vervoer	6.500		Afschaffe n buurtbus, inzetten provincial e wensenbu s
	Prioriteit projecten RMO (regionaal mobiliteitsoverleg): verkeersveiligheidsprojecten			20.000 va 2016
	Prioriteit treinverbinding Weert- Antwerpen			180.000 euro structuree l va. 2017
	Prioriteit aanpassen Bassin			Uitgesteld tot 2019

	Prioriteit Aanpassen obv ringbanenvisie			Uitgesteld tot 2019
	Prioriteit Westtangent			Uitgesteld tot 2019
	Totaal	€	€	

Voorzieningen

Voor de toekomst vragen aandacht: de clustering van onderwijs-, sport- en wijkaccommodaties en daaraan gekoppeld de structurele dekking van de met de gedane investeringen verbonden lasten. We streven naar een efficiënte invulling van leegstand en zoeken hierbij verbindingen. Verbindingen tussen wijk- of dorpsfuncties en bijvoorbeeld invullen van leegstand in scholen. Clustering om te komen tot levensvatbare toekomstbestendige verenigingen is een speerpunt. De transitieatlas en de demografische ontwikkelingen zullen daarin sterk meewegen. Op het gebied van voorzieningen wordt met de Midden-Limburgse gemeenten en met Cranendonck naar afstemming gezocht. De voorzieningenplannen zijn belangrijk omdat op basis van deze plannen uitvoeringsplannen worden opgesteld, die ook moeten leiden tot meer burgerkracht. Ook in dit omvormingstraject zal beroep gedaan worden op de veerkracht en flexibiliteit van inwoners. Het is een nieuw traject dat we gezamenlijk aan willen gaan.

ZORG

Sociaal domein

We zetten in op zelfredzaamheid, maar dat betekent niet: zoek het zelf maar uit. Het uitgangspunt blijft dat iedereen de ondersteuning krijgt die hij nodig heeft. Ondersteuning is gericht op het zo snel mogelijk herstellen van de volledige autonomie van onze inwoners. Wanneer volledige autonomie (psychisch, fysiek of sociaal) niet haalbaar is, blijft de gemeente verantwoordelijk om inwoners te ondersteunen. Daarbij staat niet de beperking (waar heb ik recht op?) centraal maar wat mensen wél kunnen (het gesprek).

Autonoom zijn is onvoldoende voor het goed laten functioneren van de participatiesamenleving. Verwacht wordt dat inwoners ook actief zijn voor andere inwoners.

In de zorg gaat het om een brede transformatie die niet alleen bij de gemeente plaatsvindt, maar in samenwerking met partnerorganisaties. We zetten in op procesinnovaties, juist om de noodzakelijke omvorming beter gestalte te kunnen geven. Het oude stelsel met alle zekerheden ligt achter ons, een nieuw stelsel moet nog worden vormgegeven. Hierbij denken we breder dan alleen het klassieke zorgdomein uit het verleden. Uiteraard willen we zorg bieden die dicht bij en rondom onze inwoners is georganiseerd. Het stimuleren van kwaliteit in de zorgketen is daarvan een essentieel onderdeel. Maar gelet op de raakvlakken met de welzijnssector, en ook met wonen, participatie, sport en cultuur, proberen we ook daar vanuit de zorg verbindingen mee te leggen en te ontschotten. Want ook die aangrenzende sectoren kunnen een rol spelen in de ketenzorg. Die innovaties zijn nodig om – ondanks de financiële korting die het rijk in de beschikbare budgetten oplegt - zorg te kunnen bieden als vangnet voor degenen die dit nodig hebben. Nieuwe landelijke verdeelmodellen wijzen helaas op hernieuwde kortingen in de komende jaren. Voor wat betreft de financiering van de drie decentralisaties is het beschikbare budget van het Rijk voor ons taakstellend. De ingezette transformatie van het sociaal domein zal moeten leiden tot dingen anders en beter doen, maar eveneens goedkoper. We doen dit samen met de maatschappelijke organisaties. Om deze omvorming mogelijk te maken willen we daarom ook geld vrijmaken voor (proces)innovatie.

Forma t	Omschrijving	Besparing lasten	Extra inkomsten	Omsc hrijvin g
	Totaal	€	€	

Inkomensondersteuning

De Participatiewet kent behalve een uitbreiding van ondersteunende maatregelen om inwoners weer aan een baan te helpen ook een aantal forse financiële bijstellingen voor inwoners die een uitkering hebben of aanvragen.

De Gemeente Weert maakt de keuze om nadrukkelijk vanaf de eerste melding in te zetten op zelfredzaamheid waarbij de focus ligt op het vinden van een baan ondersteunt door het Werkgeversservicepunt Werk.Kom. Daar waar een baan nog niet tot de mogelijkheden behoort zal ingezet worden op maatschappelijke participatie.

Welzijn

Punt Welzijn, het professionele welzijnswerk in Weert, verricht taken in opdracht van de gemeente. Dat doet Punt Welzijn goed, zo blijkt uit rekenkameronderzoek. Met Punt Welzijn hebben we een jarenlange relatie opgebouwd. Dat is waardevol, want dit bevordert het in samenspraak flexibel kunnen inspelen op ontwikkelingen in de samenleving. Zeker met de kanteling is dat van groot belang. Aan het verdere proces van transformatie gaat ook Punt Welzijn een bijdrage leveren. Hierbij worden verbindingen gelegd met domeinen als zorg, sport, cultuur en wonen.

Vanuit dat perspectief zijn wij van oordeel dat ook het welzijnswerk anders georganiseerd moet worden. Deels is dit al in gang gezet door de 3D's: integratie ouderenadvies in het gemeentelijke Wmo-team en verplaatsing van de Vraagwijzer naar het stadhuis. Hier willen we een verdere impuls aan geven, zodat Punt Welzijn een meer eigentijdse, afgeslankte en toekomstbestendige organisatie wordt die een plek heeft in het nieuwe zorg- en welzijnsstelsel.

Forma t	Omschrijving	Besparing lasten	Extra inkomsten	Omsc hrijvin g
	Totaal	€	€	

PARTICIPATIE

Sport

We blijven inzetten op combinatiefunctionarissen sport om zoveel mogelijk mensen aan het bewegen te krijgen. We willen hierbij bijdragen aan de doelstellingen van de WMO. Samen met de contactgroep sport, waarin oa schoolbesturen, Punt Welzijn, platform Weert in beweging, ondernemers en de gemeente vertegenwoordigd zijn, bespreken we regelmatig de ontwikkelingen uit het veld, op het gebied van bewegen en gezondheid. We streven ernaar om JOGG-gemeente te worden (Jongeren op gezond gewicht) en werken hierbij samen met de overige gemeenten in Midden-Limburg. Verder willen we sporten in de buitenlucht, in de wijken en in het groen bevorderen (Calisthenics-park als voorbeeld). De tarieven van binnensportaccommodaties zullen worden verhoogd. We benutten de kansen die er liggen in Weert-West rondom de LOOT-school, de Regionale Talentencentra en de ontwikkelingen in de hippische sport. Dit doen we door nauwe samenwerking met de Provincie en onze (top)sportverenigingen. Ook zetten we in op sportevenementen die een grote uitstraling hebben voor de gemeente Weert (voorbeeld triatlon).

De clustering van sportvoorzieningen blijft voor ons een speerpunt. Dit is nodig voor het behoud van goede voorzieningen voor de toekomst. We ontkomen er niet aan in te spelen op demografische ontwikkelingen en zullen verenigingen stimuleren meer eigen verantwoordelijkheid te nemen. Tevens willen we het profijtbeginsel meer leidend laten zijn. Bij het maken van keuzes geven wij voorrang aan ondersteuning van met name sport voor kinderen.

Subsidies

Weert heeft een rijk aanbod aan verenigingen en vrijwilligersorganisaties. Van oudsher heeft de gemeente een ruimhartig beleid in ondersteuning van deze organisaties gevoerd. In de rol van de overheid op afstand past een terugtrekkende beweging in dit verband. We willen graag subsidiëren waar dat echt nodig is. We proberen hierbij subsidies te verstrekken voor langere tijd (niet elk jaar aanvragen, een gemakkelijke procedure gebaseerd op vertrouwen). Verder willen we met subsidies vooral minima en kinderen stimuleren om deel te nemen aan maatschappelijke activiteiten (bijvoorbeeld op het gebied van sport en cultuur). Ook willen we met subsidies slimme verbindingen creëren tussen sport, cultuur en de WMO. De omvorming van het subsidiestelsel wordt een groot project waarbij inwoners of verenigingen, die altijd gesubsidieerd zijn, in de toekomst misschien geen of minder subsidie gaan ontvangen. Wij vragen in dit omvormings- en bezuinigingsstraject om veerkracht en flexibiliteit.

Formaat	Omschrijving	Besparing lasten	Extra inkomsten	Omschrijving
	Totaal	€	€	

Vastgoed

De vastgoedportefeuille van de Gemeente Weert omvat €250.000.000 euro in 180 panden. Deze drukken voor ongeveer €14.000.000 op onze exploitatie. Dat dit een punt van aandacht zal worden de komende jaren is evident.

Onze gemeente heeft een grote verscheidenheid aan vastgoed (voor onze eigen organisatie, maatschappelijk vastgoed, bijzondere objecten) dat een grote waarde vertegenwoordigt. Om deze gebouwen en objecten te onderhouden en beheren is er veel geld nodig. Wij staan een strategische omvorming van ons vastgoed voor. We investeren

daar waar nodig vanuit gewenste functie en gebruik van een gebouw; we zorgen dat al onze gebouwen zijn opgenomen in een meerjarenonderhoudsprogramma. Gezien de (demografische) ontwikkelingen willen we vooral meervoudig gebruik stimuleren en komen tot clustering van voorzieningen. Dit leidt tot een vermindering van het gemeentelijk vastgoed. De voorzieningenplannen en accommodatiebeleid geven ons inzicht in de maatschappelijke behoefte. We spannen ons in om de exploitatielasten naar beneden te brengen door efficiënter beheer en we hanteren het uitgangspunt van kostendekkendheid bij verhuur. We onderzoeken de mogelijkheden van uitbesteding van uitvoerende taken in het vastgoedbeheer. In het kader van de wijzigingen in de vennootschapsbelasting zal er voor vastgoed een andere opbouw van de begroting noodzakelijk zijn. In de begroting is er nu geen product dat inzicht geeft in een vastgoedobject. U vindt hieronder ons voorstel.

Formaat	Omschrijving	Besparing lasten	Extra inkomsten	Omschrijving
	Exploitatielasten vastgoed	250.000 2016 250.000 2017 250.000 2018 250.000 2019		Structureel 1 mln euro bezuinigen door efficiënter beheer vastgoed en afstoten panden
	Totaal	€		

Samenwerking

Samenwerkingsvormen moeten doelmatig zijn en bijdragen aan samenwerkingsorganen mogen geen automatismen meer zijn. Wij zijn van mening dat niet alleen gemeenten met minder meer moeten doen, maar ook samenwerkingsorganen. De Veiligheidsregio voert voor ons diverse taken uit. Wij zullen in overleg treden met de gemeenten in de Veiligheidsregio om gezamenlijk keuzes te maken.

We zullen ons inspannen om de samenwerking op (Noord- en-)Midden-Limburgs niveau verder te intensiveren. Dat doen we onder andere door onze deelname in SML-verband en in de economische samenwerking Keyport. We zetten in op optimale benutting van schaalvoordelen in het sociale domein, zoals bij inkoop van jeugdhulp en Wmo en samenwerking op het gebied van arbeidsmarktbeleid en sociale werkplaatsen, en ook bij bedrijfsvoering. In RUD-verband wordt een beslissing genomen over een verbreding van het werkterrein.

Forma t	Omschrijving	Besparing lasten	Extra inkomsten	Omsc hrijvin g
	Totaal	€	€	

Naar een andere gemeentelijke organisatie: Meebewegen en loslaten

Ook de organisatie staat op een kruispunt. Wat zijn de gevolgen van de landelijke ontwikkelingen waarbij de inwoners/burgers meer en meer zelf verantwoordelijkheid (moeten) nemen in hun straat, wijk en stad? Wat betekenen de bezuinigingen in het kader van "Kiezen met visie"?

Als college willen we inzetten op burgerparticipatie en zelfredzaamheid van de inwoners, waarbij die burger/inwoner aan zet is. Daarnaast willen we taken die het bedrijfsleven of maatschappelijke instellingen beter en goedkoper kunnen, zoveel mogelijk uitbesteden. Bij taken die we kunnen uitbesteden toetsen we op de vier K's (kwaliteit, kosten, kwetsbaarheid en continuïteit). Nog dit jaar wil het college daarom met een visie komen op Weertse invulling van burgerparticipatie in de veranderende overheid.

De gemeentelijke organisatie moet aangepast worden op de nieuwe verhouding die zo gaat ontstaan tussen overheid, markt en samenleving. "Loslaten in vertrouwen" wordt het motto. Van een uitvoerende overheid ("zorgen voor") naar een regisserende en faciliterende overheid ("zorgen dat"). Het resultaat zal uiteindelijk zijn een kleinere gemeentelijke organisatie met een nieuw type ambtenaren (in competenties, vaardigheden en deskundigheid).

Kortom een herijking van de gemeentelijke organisatie is noodzakelijk.

Dit proces is nodig maar vergt ook tijd, immers het gaat om meer dan een verandering van structuur. Het gaat om verandering van cultuur en kennis. Met FLOW (Flexibel en ondernemend Weert) hebben we op dit punt al stappen in de goede richting gezet, maar nu gaat het veel verder. Bij de reorganisatie FLOW 1 is organisatie breed al een reductie op de formatie gerealiseerd van € 4 miljoen euro. Daarvan is € 1,6 miljoen euro bezuinigd op de overhead. Onder andere de nu nog lopende bestuursopdrachten "uitbesteden en samenwerken" moeten nog een bezuiniging opleveren van € 800.000 die

al in de begroting 2015-2016 is verwerkt. Tevens heeft de uitbesteding gevolgen voor de overhead kosten.

In de tussentijd zijn de 3 decentralisaties ingevoerd en bereidt de regering wetten voor (bijvoorbeeld invoering vennootschapsbelasting) die extra verantwoordelijkheden, taken en budget bij de gemeente legt. Het uitvoeren van die taken (zelf of onder regie) en het beheren van de budgetten en processen (bijvoorbeeld ICT) vergen weer extra capaciteit. Vanwege deze ontwikkelingen en de constatering dat uit de benchmark van BMC blijkt dat de overhead in Weert laag is en op onderdelen zelfs lager dan het minimum in de benchmark, acht het college een bezuiniging op de formatie op dit moment niet mogelijk.

Het college wil na de afronding van FLOW, de besluitvorming van de raad in het traject "Kiezen met visie" en over de nieuwe Weertse visie op de veranderende rol van de gemeente (burgerparticipatie), een herijking van de visie op de gemeentelijke organisatie opstellen. Een omvorming van de organisatie is dan nodig en volgens ons dan ook mogelijk. De visie zal vertaald worden in een plan van aanpak met een implementatie voorstel. Wij zullen dit plan van aanpak in het voorjaar van 2016 aan de gemeenteraad voorleggen met het streven om de nieuwe organisatie per 1 januari 2017 te realiseren. Met de vrijgevallen loonsom in 2017 worden de personele consequenties gefinancierd. In de begroting 2018 kunnen dan de structurele bezuinigingen op de organisatie worden ingeboekt. Het is met de kennis van nu niet mogelijk dit bedrag al concreet te maken.

Formaat	Omschrijving	Besparing lasten	Extra inkomsten	Omschrijving
ICT				
HRM				
	Totaal	€	€	

Financieel (kan ook als tekstblok naar voren, bij perspectief)

Onze financiële positie noodzaakt ons tot scherpe keuzes. Door de onderzoeken die zijn gedaan, hebben we meer inzicht gekregen in de financiële positie van Weert, ook in verhouding tot andere gemeenten.

We hebben ons bij het maken van keuzes laten leiden door wat wij graag willen behouden en versterken in Weert. We willen zo min mogelijk onomkeerbare besluiten nemen met ingrijpende gevolgen. Daarom hebben we in eerste instantie gekeken naar maatregelen die eenvoudig te realiseren zijn zonder grote maatschappelijke consequenties. We willen graag een sluitende meerjarenbegroting realiseren. We willen graag onze reservepositie op peil brengen en op basis van het Big Tire-onderzoek concluderen we dat we erop moeten inzetten onze schuldenpositie te verlichten.

We hebben gekozen voor indexering van de onroerende zaak belasting en tarieven mede omdat we geleerd hebben van vorige jaren waarin we gestraft zijn door rijkskortingen door het niet toepassen van deze indexering. We gaan onderzoek doen naar mogelijkheden voor het clusteren bestemmingsreserves en herbestemming van reserves. Ook streven we ernaar bestaande kredieten zo snel mogelijk af te sluiten en laten vrijvallen. We sparen niet meer voor majeure projecten, maar zorgen wel voor dekking van de kapitaallasten voor reeds gerealiseerde majeure projecten.

Er zit niet meer standaard ruimte in de begroting voor nieuw beleid. Als we nieuwe ontwikkelingen belangrijk vinden voor de stad, dan betalen we die door bestaande taken anders of niet meer uit te voeren of (indien noodzakelijk) uit een verhoging van de ozb.